

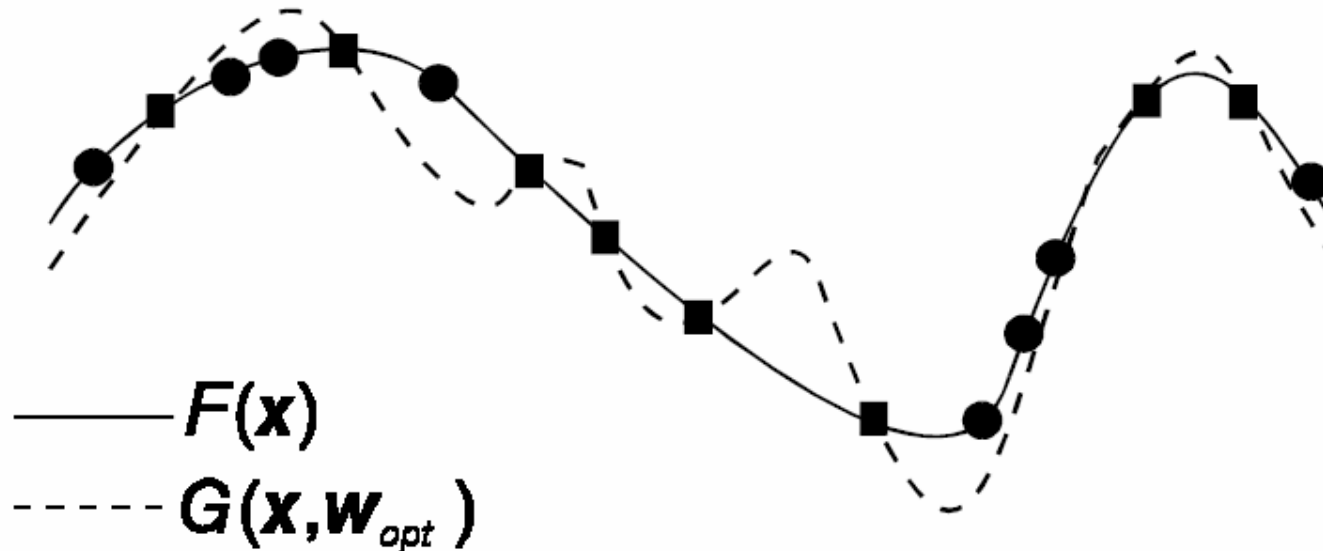
4. a 5. prednáška

Backpropagation tips and tricks

Klasifikácia

- Kódovanie tried:
 - Kódovanie jeden z viacerých one-hot encoding
 - Binárne kódovanie
 - Kódovanie reálnym číslom
- Chyba klasifikácie
 - počet chybne zatriedených a nezatriedených vzorov
 - $o_k > 0.9 \rightarrow o_{ck} = 1$,
 - $o_k < 0.1 \rightarrow o_{ck} = 0$
 - alternatívna podmienka zastavenia

Aproximácia funkcií

Pre $\forall \varepsilon > 0$ platí, že $\exists G(\bar{x}) = f\left(\sum_{j=1}^J w_j f\left(\sum_{i=1}^I v_{ji} x_i\right)\right)$ také, že $\sum |F(\bar{x}_p) - G(\bar{x}_p)| < \varepsilon$
,kde že $F : R^n \rightarrow (0,1)$

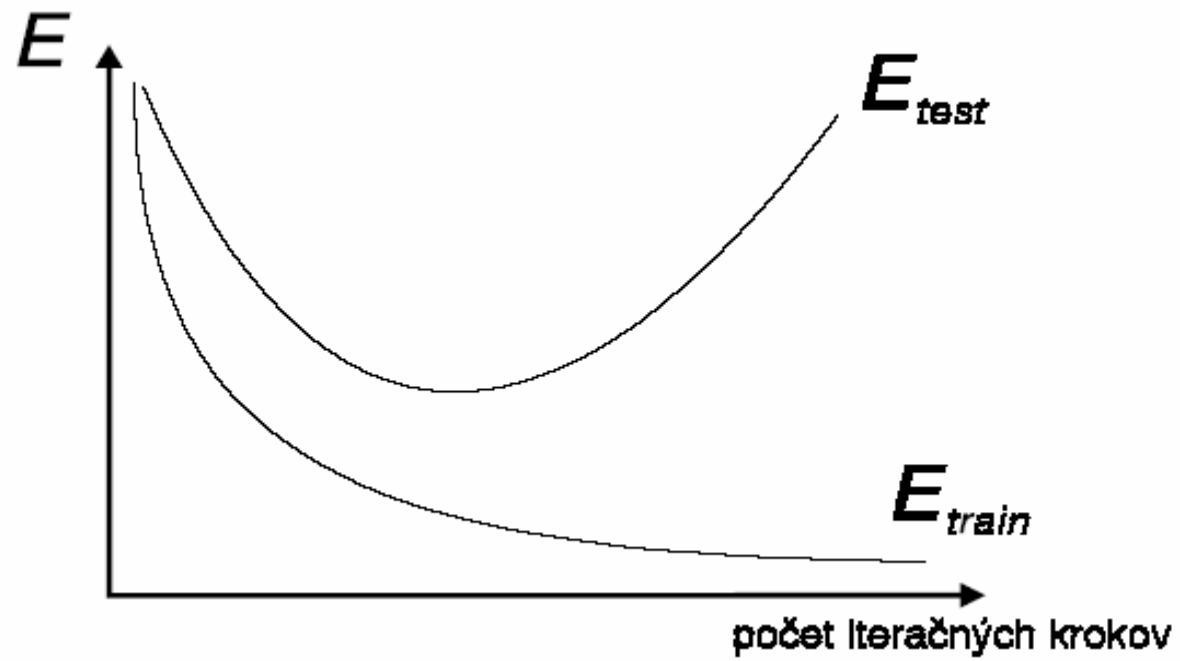
F: funkcia spojitá, definovaná na A_{train}

$G(\bar{x})$ aproximuje funkciu $F(\bar{x})$ s presnosťou $E = \frac{1}{2} \sum_{p=1}^P (d_p - o_p)^2 = \frac{1}{2} \sum_{p=1}^P (F(\bar{x}_p) - G(\bar{x}_p))^2$

Problém preučenia (Overfitting)

Metóda skorého zastavenia = early stopping

1. Rozdelenie dát na $A = A_{\text{train}} (75\%) \cup A_{\text{val}} (25\%)$, $A_{\text{train}} \cap A_{\text{val}} = \emptyset$
2. Väčší počet skrytých neurónov ($J=20$)
3. Malé počiatočné váhy
4. Malá rýchlosť učenia
5. Po každom cykle (epoche) vyhodnotiť E_{train} a E_{val}
6. Zastaviť tréning keď E_{val} začne rásť

- $A_{train} \cap A_{val} \cap A_{test} = \phi$
- rovnomerné zastúpenie bodov

Výber optimálneho modelu

Výber optimálneho počtu skrytých neurónov J

- viaceré modely s rôznym počtom skrytých neurónov
- výber modelu s najmenšou E_{test}

Rozdelenie dát na A_{train} a A_{test}

- veľa tréningových dát – lepší model
- veľa testovacích dát – lepšie ohodnotenie modelu
- dáta často náročné na získanie – 1/3 až 1/10 z dát na testovanie
- rovnomerné zastúpenie tried (bodov) v množinách (stratification)

k-násobná cross validácia (k-fold cross validation)

- rozdeliť dáta do k-podmnožín rovnakej veľkosti
- trénovať na k-1 podmnožinách, testovať na zvyšnej podmnožine
- opakovat' k krát, vystriedať všetky podmnožiny na testovanie
- vypočítať priemernú výkonnosť
- všetky dáta na trénovaní aj testovaní
- typicky $k=10$
- rovnomerné zastúpenie tried (bodov) v množinách (strat. k-fold cross valid.)

validácia vynechaním jedného (leave one-out cross validation)

- k-násobná cross validácia, pričom $k = n$ (počet dostupných vzoriek)
- maximálne použitie dát na trénovanie
- deterministické, bez stochastického výberu dát do množín
- nerealizovateľné pre veľké množiny

bootstrap

- podmnožiny vytvárat' výberom s vrátením (opakovaním)
- 63% prvkov z A sa ocitne v A_{train}

Bagging – bootstrap aggregation

- tréovanie viacerých sietí
- tréovacie množiny vybrané technikou bootstrap
- výstup modelu je tvorený priemerovaním výstupov jednotlivých sietí

„Rastúce“ siete (Growing networks)

- zvolit' model s menším počtom skrytých neurónov
- trénovať pokiaľ klesá chyba
- modifikovať architektúru pridaním skrytých neurónov
- trénovať pokiaľ klesá chyba
- opakovať posledné 2 kroky podľa potreby

Kaskádová korelácia (Cascade Correlation)

- natréňovať jednoduchý model, iba vstupné a výstupné neuróny (nie backprop.)
- vložiť skrytý neurón a prepojiť ho na všetky ostatné skryté a vstupné neuróny
- nastaviť vstupné váhy aby výstup maximálne koreloval s chybou siete
- pripojiť neurón na výstupný neurón
- opakovať prídanie neurónu pokiaľ sa chyba znižuje

„Čistenie“ sietí (Pruning)

- natréňovať veľkú, husto prepojenú sieť
- overiť relatívny význam prepojení = váh v natréňovanej sieti
- odstrániť najmenej významné prepojenia
- dotréňovať sieť
- opakovať odstraňovanie najmenej významných váh podľa potreby
- Optimal Brain Damage, Optimal Brain Surgeon

Modifikácie algoritmu spätného šírenia chyby

Inkrementálne trénovanie (incremental learning)

- úprava váh po jednotlivých vzorkách

Kumulatívne, dávkové trénovanie (batch learning)

- úprava váh po prezentovaní všetkých vzoriek

Učenie strmosti aktivačnej funkcie

Použite techniky momenta

- zrýchlenie trénovania
- vyhýbanie sa lokálnym minimám

Zmena rýchlosti učenia

- lineárne znižovanie (monotónne klesanie)
- rôzna rýchlosť učenia pre skryté a výstupné neuróny
- „bold driven“
 - ak chyba za epochu klesá, zväčšenie rýchlosti učenia, inak zmenšenie

$$\Delta E(t) = E(t) - E(t-1),$$

$$\alpha(t+1) = \rho \alpha(t) \text{ ak } \Delta E(t) < 0 \text{ pričom } \rho > 1 \text{ napr. } \rho = 1.1$$

$$\alpha(t+1) = \nu \alpha(t) \text{ ak } \Delta E(t) > 0 \text{ pričom } \nu < 1 \text{ napr. } \nu = 0.9$$

- „delta-bar-delta“

- pre každú váhu iná rýchlosť učenia

$$- g_i^p = \frac{\partial E_p}{\partial w_i^p}, \quad \bar{g} = (1 - \beta)g_i^p - \beta g_i^{p-1} \text{ kde } 0 < \beta < 1$$

$$- \alpha_i(t+1) = \alpha_i(t) + \kappa \text{ ak } \bar{g}_i(t-1)g_i(t) > 0$$

$$- \alpha_i(t+1) = (1 - \gamma)\alpha_i(t) \text{ ak } \bar{g}_i(t-1)g_i(t) < 0$$

$$- \alpha_i(t+1) = \alpha_i(t) \text{ inak}$$

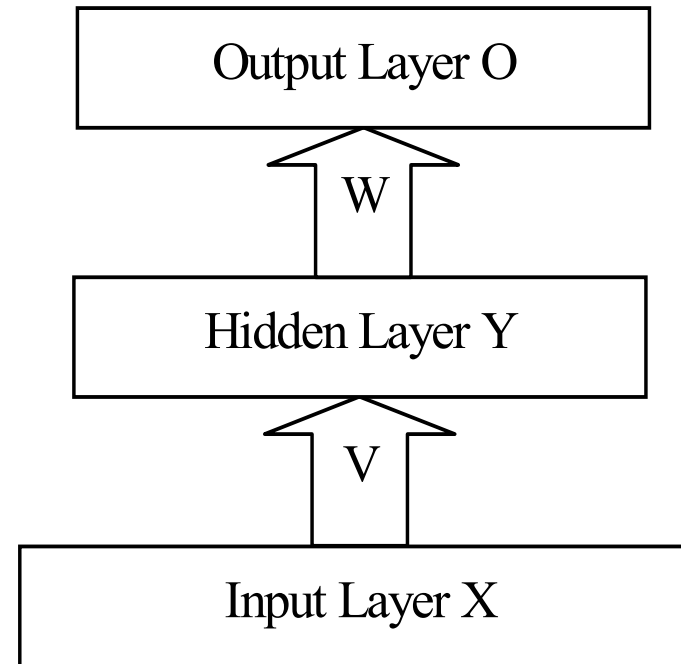
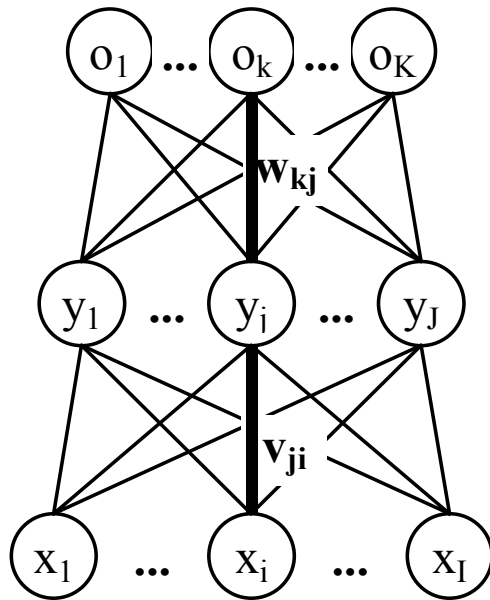
- náročné určiť parametre β, κ, γ

- nepoužiteľné pre inkrementálne tréningovanie

Quickpropagation

$$- g_i^p = \frac{\partial E_p}{\partial w_i^p}; \quad \Delta w_i^{p+1} = \frac{g_i^p}{g_i^{p-1} - g_i^p} \Delta w_i^p$$

Algoritmizácia doprednej neurónovej siete

- dvojvrstvová dopredná neurónová sieť
- dopredné šírenie signálu
- spätné šírenie chybového signálu

Dopredné šírenie

- vstupný vektor $\bar{x} = (x_1 \dots x_I)$,
- vypočítaný výstupný vektor $\bar{o} = (o_1 \dots o_K)$
- pre skrytý neurón j sa vypočíta jeho „net výstup“ \tilde{y}_j ako $\tilde{y}_j = \sum_{i=1}^I v_{ji} x_i$ a vyprodukuje výstup $y_j = f(\tilde{y}_j)$.
- pre výstupný neurón k sa vypočíta jeho „net výstup“ \tilde{o}_k ako $\tilde{o}_k = \sum_{j=1}^J w_{kj} y_j$ a vyprodukuje výstup $o_k = f(\tilde{o}_k)$.
- v_{ji} je váhové prepojenie spajajúce skrytý neurón j so vstupom i
- w_{kj} je váhové prepojenie spajajúce výstupný neurón k so skrytým neurónom j
- f je aktivačná funkcia
- α rýchlosť učenia

Spätne šírenie

- očakávaný = želaný výstupný vektor, $\bar{d} = (d_1 \dots d_K)$
- minimalizujeme chybu $E = \frac{1}{2} \sum_{k=1}^K (d_k - o_k)^2$
- zmeny výstupných váh určíme podľa $\Delta w_{kj} = -\alpha \frac{\partial E}{\partial w_{kj}} = \alpha \delta_k y_j$
- chybový signál δ_k výstupného neurónu k je definovaný ako $\delta_k = f'(\tilde{o}_k)(d_k - o_k)$
- zmeny skrytých váh určíme podľa $\Delta v_{ji} = -\alpha \frac{\partial E}{\partial v_{ji}} = \alpha \delta_j x_i$
- chybový signál δ_j skrytého neurónu j je definovaný ako $\delta_j = f'(\tilde{y}_j) \sum_{k=1}^K w_{kj} \delta_k$
- úprava váhových prepojení $v_{ji} = v_{ji} + \Delta v_{ji}$ a $w_{kj} = w_{kj} + \Delta w_{kj}$

Sigmoidálna aktivačná funkcia

- často používaná aktivačná funkcia $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$
- jej derivácia môže byť jednoducho určená vzťahom $f'(x) = f(x)(1 - f(x))$
- chybové signály môžu byť vyjadrené ako $\delta_k = o_k(1 - o_k)(d_k - o_k)$ a $\delta_j = y_j(1 - y_j) \sum_{k=1}^K w_{kj} \delta_k$

Momentum

- úprava váh podľa vzťahov $\Delta v_{ji}(t) = \alpha \delta_j x_i + \beta \Delta v_{ji}(t-1)$ a $\Delta w_{kj}(t) = \alpha \delta_k y_j + \beta \Delta w_{kj}(t-1)$
- β je momentum

Kódovanie podľa Werbosa

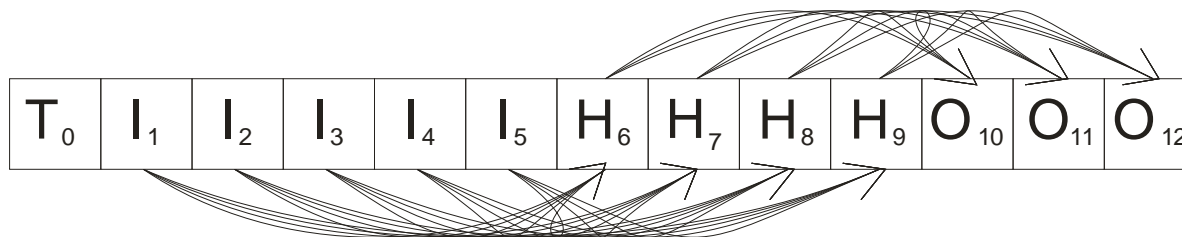
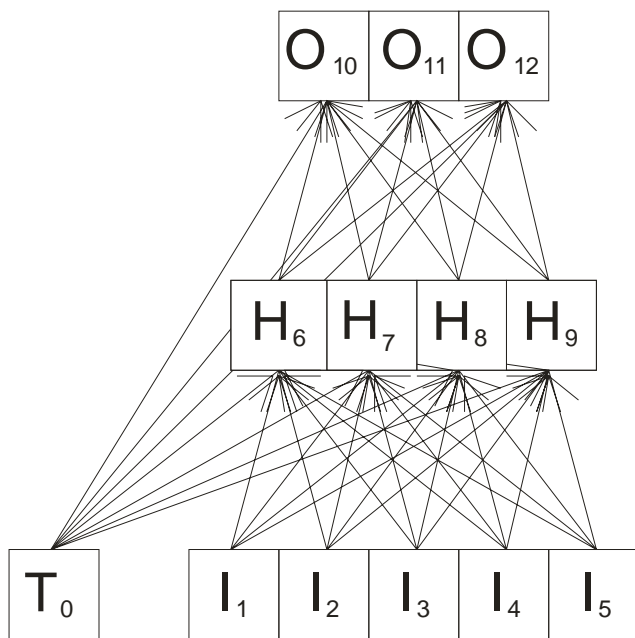
- možnosť zakódovať sieť do jednoduchej štruktúry (Werbos notation)
- ľubovoľne poprepájaná sieť (sieť bez cyklov)
- jednoduchá implementácia algoritmu backpropagation
- jednoduchá implementácia algoritmov pre tréning rekurzívnych sietí (Backpropagation Through Time, Real-time recurrent learning)

neuróny

- očíslované, vstupné, skryté, výstupné (špec. prahový n. nastavený vždy na 1)
- neurón má prepojenia iba z neurónov s nižším indexom

prepojenia (váhy)

- index zdrojového neurónu
- index cieľového neurónu
- hodnota prepojenia
- čas oneskorenia prepojenia, ak rekurzívna sieť
- postupne pre všetky neuróny po poradí (poradie určené indexom cieľového a potom zdrojového neurónu)

Štruktúra váhových prepojení

Index	Source	Dest.	Delay	Value
WI	SRC	DST	TD	W
0	0	6	0	
1	1	6	0	
2	2	6	0	
3	3	6	0	
4	4	6	0	
5	5	6	0	
6	0	7	0	
7	1	7	0	
8	2	7	0	
9	3	7	0	
10	4	7	0	
11	5	7	0	
12	0	8	0	
13	1	8	0	
14	2	8	0	
15	3	8	0	
16	4	8	0	
17	5	8	0	
18	0	9	0	
19	1	9	0	
20	2	9	0	
21	3	9	0	
22	4	9	0	
23	5	9	0	

Index	Source	Dest.	Delay	Value
WI	SRC	DST	TD	W
24	0	10	0	
25	6	10	0	
26	7	10	0	
27	8	10	0	
28	9	10	0	
29	0	11	0	
30	6	11	0	
31	7	11	0	
32	8	11	0	
33	9	11	0	
34	0	12	0	
35	6	12	0	
36	7	12	0	
37	8	12	0	
38	9	12	0	

Štruktúra neurónov

Index	First W.	Last W.	Type	Act. F.	Act.
UI	FW	LW	UT	AF	O
0			T		
1			I		
2			I		
3			I		
4			I		
5			I		
6	0	5	H	SGM	
7	6	11	H	SGM	
8	12	17	H	SGM	
9	18	23	H	SGM	
10	24	28	O	LIN	
11	29	33	O	LIN	
12	34	38	O	LIN	

Dopredné šírenie

- od neurónov s nižším indexom k vyšším, pre každý neurón i

$$\tilde{o}_i = \sum_{j=FW(i)}^{LW(i)} w_j o_{SRC(j)}$$

$$o_i = f(\tilde{o}_i)$$

Spätné šírenie

$$\Delta w_i = \alpha \delta_{DST(i)} o_{SRC(i)}$$

$$\delta_i = f'(\tilde{o}_i) \left[(d_i - o_i) + \sum_{j=i+1}^{nu} \delta_j w_{FindBySrcDest(i,j)} \right]$$

- inicializujeme δ_i na $(d_i - o_i)$ pre všetky výstupné neuróny a ak je žel. výstup def.

- od neurónov s vyšším indexom k nižším, pre každý neurón i

- dopočítame $\delta_i := f'(\tilde{o}_i) \delta_i$

- cez všetky jeho váhy j od $LW(i)$ až po $FW(i)$ prešírili chybový signál

neurónu $\delta_{SRC(j)} := \delta_i w_j$

Zápis algoritmu v pseudojazyku

Dátové štruktúry a premenné

NW	- počet váhových prepojení
wSource[0..NW-1]	- indexy zdrojových neurónov
wDest[0..NW-1]	- indexy cieľových neurónov
wValue[0..NW-1]	- hodnoty váhových prepojení
NU	- počet neurónov (aj vstupné neuróny, aj špec. neurón pre prahové prepojenia)
uFirstWeight[0..NU-1]	- indexy prvých váhových prepojení pre daný neurón
uLastWeight[0..NU-1]	- indexy posledných váhových prepojení pre daný neurón
uType[0..NU-1]	- typy neurónov (TRESHOLD, INPUT, HIDDEN, OUTPUT)
ACT[0..NU-1]	- aktivity neurónov
ACTD[0..NU-1]	- derivácie aktivít neurónov
DE_DNA[0..NU-1]	- chybové spätne šírené signály
DLT_W[0..NW-1]	- zmeny hodnôt váhových prepojení
Sgm(nact)	- aktivačná funkcia, vstup nact - „net output“ („net activity“)
SgmDer(x)	- derivácia aktivačnej funkcie
Input(ui)	- vráti hodnotu vstupu do neurónovej siete pre zadaný vstupný neurón ui
Output(ui, act)	- nastaví výstupnú hodnotu z neurónovej siete na výstupnom neuróne ui na act
Target(ui)	- vráti želanú hodnotu výstupu z neurónovej siete na výstupnom neuróne ui
alfa, beta	- rýchlosť učenia, momentum

Inicializácia

- inicializacia štruktúry siete, napr. podľa strany 19 (NW=39, NU=13, polia wSource až uType)
- vynulovanie poľa zmien váh (`for wi=0 to NW-1 do DLT_W[wi] := 0.0`)

Dopredné šírenie

```
for ui=0 to NU-1 do
begin
  if uType[ui] = TRASHOLD then ACT[ui] := 1.0;
  else if uType[ui] = INPUT then ACT[ui] := Input(ui);
  else
  begin
    nact := 0.0;
    for wi := uFirstWeight[ui] to uLastWeight[ui] do
      nact := nact + wValue[wi]*ACT[wSource[wi]];
    ACT[ui] := Sgm(nact);
    ACTD[ui] := SgmDer(nact);
  end;
  if uType = OUTPUT then Output(ui, ACT[ui]);
end;
```

Spätne šírenie

```
for ui=NU-1 downto 0 do DE_DNA[ui] := 0.0;

for ui=NU-1 downto 0 do
begin
  if uType[ui]=INPUT then break;
  if uType[ui]=OUTPUT then DE_DNA[ui]:=DE_DNA[ui] + (Target(ui)-ACT[ui]);
  DE_DNA[ui]:=DE_DNA[ui]*ACTD[ui];
  for wi:=uLastWeight[ui] downto uFirstWeight[ui] do
    DE_DNA[wSource[wi]]:=DE_DNA[wSource[wi]] + wValue[wi]*DE_DNA[ui];
end;
```

Zmena váh

```
for wi:=0 to NW-1 do
begin
  DLT_W[wi] := beta*DLT_W[wi] + alfa*DE_DNA[wDest[wi]]*ACT[wSource[wi]];
  wValue[wi] := wValue[wi] + DLT_W[wi];
end;
```

Poznámky k algoritmu

- dopredné šírenie

- výpočet $ACTD[u_i]$ (derivácie akt. funkcie) iba ak bude prebiehať adaptácia váh, nemá zmysel vo fáze používania siete

- spätné šírenie

- šírenie chybového signálu aj na vstupné neuróny nemá zmysel, nutná optimalizácia algoritmu a ukončenie šírenia pre váhu zo vstupu napr.:

```
...  
...  
DE_DNA[ui] := DE_DNA[ui] * ACTD[ui];  
for wi := uLastWeight[ui] downto uFirstWeight[ui] do  
begin  
    if uType[wSource[wi]] = INPUT then break;  
    DE_DNA[wSource[wi]] := DE_DNA[wSource[wi]] + wValue[wi] * DE_DNA[ui];  
end;  
end;
```